

Waarom waarden en waarheid?

Als ethiek, maar ook waarheid, deel zijn van het antwoord dat mensen geven op de kwetsbaarheid van hun bestaan, zoals Nussbaum dat analyseert, dan kunnen we niet zonder deze middelen en zal er moeten en gaan plaatsvinden wat Nietzsche al voorspelt; we gaan nieuwe waarden scheppen.

Maleutiek-voorjaar 2020-10

7

Hoe ziet de toekomst er uit?

Het leven als een optimistische nihilist, een Übermensch kan zich niet laten vangen in termen die binnen de rationaliteit vallen. Het is een houding die varieert, dan weer poneert, dan weer in zijn tegendeel verkeert. Steeds weer is er het actuele oordeel dat bepaalt welke houding ingenomen moet worden, welke stap gezet moet worden in de blijmoedige en dan weer querulante, dan weer meegaande manier om zich met de werkelijkheid uiteen te zetten. Het individu draagt de volledige verantwoordelijkheid voor zijn of haar leven, inclusief dat deel van de wereld en de medemensen dat binnen zijn of haar macht valt. De waarden waarop deze mens zich oriënteert is niet in woorden te vatten en slaan in hun verdwijnpunt om in hun tegendeel, zonder de waarde te weerspreken.

Maleutiek-voorjaar 2020-10

8

Wij en ik

Maar hoe scheppen we dan nieuwe waarden en wat is de status ervan? Het is het bewandelen van het wankel koord tussen het autonome subject en de gemeenschap. De gemeenschap die enerzijds het subject zijn kader heeft gegeven. Wij zijn geproduceerde subjecten zoals Foucault zegt. Maar anderzijds verandert de gemeenschap en reageert op wat het subject inbrengt aan nieuwe ideeën en gedragingen.

Het interessante is dat Nietzsche duidelijk maakt dat het eerder gaat om strengere eisen aan jezelf stellen, dan om het jezelf laten gaan. "Ze zei dat ze geen moraal had en ik dacht dat ze net als ik een strengere moraal had." klaagt Nietzsche over Lou Salomé.

Maleutiek-voorjaar 2020-10

9